

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора ЗФУУ

22.09.2023 № 37

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ТА УМОВИ ОБРАННЯ СТУДЕНТАМИ ВИБІРКОВИХ
НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗФУУ**

1. Загальні положення

1.1. Положення про вільний вибір студентами вибіркового навчальних дисциплін (далі - Положення) містить основні вимоги щодо здійснення студентом права вибору відповідно до Розділу X статті 62 Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 року, пункт 15 «вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

1.2. Освітня програма з будь-якої спеціальності містить нормативну складову та варіативну, що формується випусковою кафедрою. Обсяг дисциплін вільного вибору студентів складає не менше 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньої програми відповідного рівня вищої освіти.

1.3. Навчальні дисципліни за вибором студента – це дисципліни, які вводяться вищим навчальним закладом для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних вимог особи для потреб суспільства, ефективнішого використання можливостей закладу освіти, врахування регіональних особливостей тощо.

Вибіркові навчальні дисципліни професійної та практичної підготовки надають можливість здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями та спеціалізаціями, що визначають характер майбутньої діяльності; сприяють академічній мобільності студента та його особистим інтересам, дозволяють здійснювати впровадження спеціалізацій у межах базової спеціальності з метою формування компетентності здобувача відповідно до вимог ринку праці.

1.4. При виборі дисциплін студент має забезпечити виконання встановленого річного обсягу навчальних кредитів – 60 кредитів на навчальний рік. Проте, за бажанням, студент, який успішно засвоює обов'язкову навчальну програму, може збільшити встановлене навчальне навантаження за рахунок вибору додаткових дисциплін або дисциплін, що мають більший обсяг кредитів, але не більше 20 кредитів.

1.5. Вибір дисциплін варіативної частини освітньої програми студент здійснює при формуванні індивідуального навчального плану. Згідно з вимогами Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу індивідуальний навчальний план студента (далі - ІНПС) є основним робочим документом студента.

Індивідуальний навчальний план студента розробляється на навчальний рік на підставі робочого навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та вибіркові навчальні дисципліни, обрані студентом, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки фахівця певного рівня вищої освіти, з урахуванням структурно-логічної послідовності вивчення навчальних дисциплін, що визначають зміст освіти за певною спеціальністю, та системи оцінювання (підсумковий контроль знань, державна атестація випускника).

1.6. Вибіркові навчальні дисципліни поділяються на:

- дисципліни за вибором ЗВО;
- дисципліни за вибором студента професійно-орієнтовані (альтернативні або за блоками спеціалізації), вільного вибору студента.

Дисципліни за вибором ЗВО за певною спеціальністю є для студента обов'язковими.

Професійно-орієнтовані вибіркові дисципліни представлені в навчальному плані відповідної спеціальності парами альтернативних навчальних дисциплін, що вивчаються в конкретному семестрі і є однаковими за обсягом кредитів та формою контролю. Студент даної спеціальності в обов'язковому порядку обирає одну із запропонованих дисциплін.

Якщо навчальний план передбачає блоки професійно-орієнтованих дисциплін, що відповідають певним спеціалізаціям даної спеціальності, студент повинен визначитись із спеціалізацією до початку викладання дисциплін даного блоку. При цьому дисципліни певної спеціалізації, обраної студентом, є для нього обов'язковими у повному обсязі, тобто він не може замінити їх будь-якими дисциплінами вільного вибору.

Студенти мають право обирати вибіркові дисципліни на весь період навчання.

Дисципліни вільного вибору студента представлені у навчальному плані відповідної спеціальності переліком дисциплін, що включає в себе як дисципліни

відповідної випускової кафедри, так і дисципліни інших кафедр, що є однаковими за обсягом кредитів та формою контролю. Кількість та обсяг дисциплін вільного вибору студента для конкретного семестру вказана в навчальному плані. Студент має право обрати навчальні дисципліни із запропонованого переліку, або будь-які інші дисципліни із навчального плану іншої спеціальності, які відповідають необхідному обсягу кредитів та викладаються у відповідному - осінньому або весняному - семестрі. Якщо студент обирає дисципліну з іншого навчального плану, він зобов'язаний виконувати всі види робіт, передбачені робочою програмою дисципліни, та скласти відповідний підсумковий контроль, в тому числі екзамен, не зважаючи на кількість екзаменів, які передбачені навчальним планом його спеціальності в даному семестрі. Студент не може обирати дисципліни з інших навчальних планів, якщо наслідком його вибору передбачувано є формування академічної заборгованості через відсутність необхідного рівня знань та вмінь.

1.7. Вивчення вибіркового дисциплін проводиться:

— на бакалаврському рівні вищої освіти – з другого навчального року (третього семестру);

– на магістерському рівні вищої освіти з першого навчального року (першого семестру, при поданні документів про вступ).

1.8. Обсяг кожної вибіркової дисципліни становить, як правило, 3 кредити ЄКТС. Формою підсумкового контролю вибірових дисциплін є залік. Дисципліни, що пропонуються у вибіркового блоці не рекомендується передбачати курсові роботи.

1.9. Якщо студент починає заняття на певному рівні вищої освіти з 1 вересня, то він може брати участь у виборі навчальних дисциплін із циклу вільного вибору студента наступним чином:

– при виборі за блоками дисциплін – при написанні заяви на вступ на спеціальність;

– при виборі окремих дисциплін з переліку – тільки для наступного року навчання.

2. Навчально-методичне забезпечення вибірових навчальних дисциплін

2.1 Викладання вибірових дисциплін можуть здійснювати всі кафедри університету за умови наявності відповідного кадрового, наукового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності кафедри оперативно задовольнити потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними спеціальностями.

2.2. Кафедри, які забезпечують викладання вибірових дисциплін кожного навчального року подають в деканати список дисциплін, які пропонуються для вибору студентам, робочі навчальні програми та анотації навчальних дисциплін разом з протоколами рішення науково-методичної комісії факультету.

2.3. Перелік дисциплін вільного вибору на наступний навчальний рік

може змінюватись.

2.4. Затверджені переліки вибірових дисциплін розміщуються для ознайомлення студентів на офіційному сайті ЗФУУ на інформаційних стендах кафедр та деканатів із зазначенням короткого опису змісту дисциплін, обсягу в кредитах ЄКТС та семестру викладання.

3. Порядок формування вибірової складової індивідуального навчального плану студента

3.1. Для формування контингенту студентів для вивчення вибірових дисциплін на наступний навчальний рік кафедри ознайомлюють студентів з переліком вибірових дисциплін, викладання яких вони забезпечують, та їхніми анотаціями, сприяють студентам в одержанні в повному обсязі інформації про вибірову дисципліну. Для отримання більш детальної інформації студенти мають право ознайомитись з навчальними та робочими навчальними програмами дисциплін, а також навчальними планами підготовки фахівців з інших спеціальностей.

3.2. Кафедри здійснюють попередній запис студентів на вивчення дисциплін вільного вибору та професійно-орієнтованих вибірових дисциплін у терміни:

- до 15 квітня поточного навчального року - для здобувачів ступеня бакалавра (на наступний навчальний рік);
- до 1 вересня поточного навчального року - для здобувачів ступеня «магістр».

3.3. Мінімальна чисельність бакалаврів у групі з вивчення вибірових дисциплін повинна складати не менше 25 осіб; магістрів – 12 осіб.

Якщо на блок дисциплін не записалася мінімально необхідна кількість студентів, деканат доводить до відома студента про перелік

дисциплін, які вважаються не обраними, і студент може обрати ту дисципліну, де є або може з'явитися достатня кількість студентів, або дисципліну вільного вибору іншої кафедри.

3.4. Після погодження дисциплін з кафедрами студенти подають декану заяви про обрані ними дисципліни (додаток 1) з проханням включити їх до свого індивідуального плану.

3.5. Заяви студентів щодо вибіркового дисциплін, включених після погодження у встановленому порядку до індивідуальних планів, зберігаються на факультеті впродовж одного року.

3.6. Якщо студент із поважної причини не зміг записатися вчасно, він, надавши відповідні документи, звертається до декана із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін. Студент, який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які вважаються базовими для його спеціальності, або з міркувань оптимізації навчальних груп і потоків.

3.7. Студент в односторонньому порядку не може відмовитись від вивчення запланованої дисципліни. Самочинна відмова від запланованої дисципліни тягне за собою академічну заборгованість. Внесення у ІНПС додаткових навчальних дисциплін без погодження декана не має юридичної сили. Вивчені таким чином курси не зараховуються.

3.8. З об'єктивних причин студент може внести зміни до заявленої ним варіативної складової ІНПС на наступний навчальний рік, подавши до факультету відповідну заяву на ім'я декана факультету.

Заява може подаватись до початку навчального року за умови, що студент не розпочав опанування вибіркової навчальної дисципліни. Якщо вивчення навчальної дисципліни розраховано на декілька семестрів, то змінювати ІНПС в частині, що стосується вибіркової дисципліни, вивчення якої розпочато, неможливо.

3.9. Щорічно, в перший тиждень після завершення навчального року,

студента подають на факультет ІНПС для перевірки фактичного виконання плану і прийняття рішення щодо подальшого навчання студентів.

3.10. Копія наказу про вивчення вибірових дисциплін надається до навчального відділу для складання та затвердження робочих навчальних планів, врахування в розрахунку навчального навантаження відповідних кафедр на навчальний рік та в розкладі занять.

3.11. Розклад занять формується навчальним відділом з урахуванням необхідності забезпечення права студентів на вивчення дисциплін вільного вибору в час, що не співпадає з розкладом занять студента за спеціальністю.

4. Прикінцеві положення

4.1. Випускова кафедра може дозволити студентам-учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибірові дисципліни, які прослухані в іншому університеті-партнері, але не передбачені навчальним планом відповідної спеціальності в університеті.

4.2. Випускова кафедра може дозволити перезарахування дисциплін у разі поновлення або переведення студента.

4.3. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови виконання ними функції споріднених компетентностей.

4.4. Зміни та доповнення до даного Положення вносяться та затверджуються Вченою радою університету у тому ж порядку, що й саме Положення.

Додаток 1

*ЗРАЗОК заяви студента на включення до
індивідуального плану дисциплін вільного вибору
(фахової програми)*

Завідувачу кафедри

студента

курсу, групи

(прізвище, ініціали)

ЗАЯВА

Прошу включити в мій індивідуальний навчальний план
на 20__/20__ навчальний рік наступні навчальні дисципліни

вільного вибору:

1.

2.

3.

4.

5. _____

(дата)